

Sorgarleikurin í Íslandi

Oddagrein

GRANNATJÓÐ okkara Ísland hevur aftur verið fyri enn eini syndarligari náttúruvanluku, sum hesaferð kravdi 20 mannalív. Skalvalopið á Flateyri kemur bert stutta tíð eftir eitt annað skalvalop, har 14 fólk lótu lív. Hjá eini litlari tjóð sum tí Íslendsku at missa heili 34 fólk eftir bert einum ári av náttúruvæðum kann sammetast við, at fleiri túsund fólk skuldu havt latið lív í einum nógv størri landi. Tí má sigast, at her er talan um eina sera stóra vanluku.

VANLUKKAN rakar eisini okkum føroyingar so ella so. Vit eru tess næstu grannar. Hvussu tætt samband og samstarv, sum er millum Føroyar og Íslands sæst eisini av tí sannroynd, at fleiri føroyingar búðu í bygdini, sum varð rakt av vanlukkuni. Tvær gentur lógu og svóvu stutt frá vanlukkustaðnum.

FØROYINGAR hava eitt gott hjartað, tá tað snýr seg um at hjálpa. Neyvan nakrastaðni í heiminum letur hvør einstakur í einum landi so nógv inn til neyðhjálpi í lóndum, har neyðin er stór. Hetta eiga vit sjálvandi ikki at taka sum annað enn eina staðfesting av, at tað býr gott fólk í hesum landi. Tað at hjálpa skal vera nakað náttúrligt, spontant og ærligt - uttan baktanka av nøkrum slag. Vit halda eisini, at hjálpin føroyingar hava latið neyðstøddum í Afrika og aðrastaðni í heimi hevur altíð verið latin av fullum hjarta - uttan baktanka. Og soleiðis er eisini við hjálpi okkara til tey, ið hava mist í skalvalopinum í Íslandi. Tær nýtist ikki at biðja fólk lata nakað - hetta verður tikið sum ein sjálffylgja av teimum flestu.

ONKUR man hugsa, at vit hjálpa bara íslendingum sum tækk fyr, at vit fáa fisk frá teimum. Neyvan munnu tað vera mong her á landi, sum tengja hesa hjálpi saman við fiskiveiðiatvælum el. Tað skulu vit heldur ikki. Her er talan um eina serstaka hending, um eina vanluku, sum hevur rakt brøður okkara í Íslandi hart. Tað er í neyðini, at tú skal kenna tínar vinir. Og hvat kann eisini vera betri enn hetta, at tann minni, her Føroyar, rættir stórri grannanum, Íslandi, eina hjálpanði hond.

KRING oyggjarnar verður skipað fyr inn-savn-ingum og tiltøkum í sambandi við vanlukkuna á Flateyri. Stórt tiltak verður í Norðurlanda-húsinum, ið vónandi fer at fáa stóra undirtøku.

VIT halda, at tvær smáar tjóðir sum Ísland og Føroyar hava brúk fyr hvørjari aðrari í bæði stórum og smáum. Vit hava mentanarligt samstarv, og eisini á vinnuliga økinum er samarbeiði. At vit hugsa hvør um annan, tá talan er um menniskjanslig viðurskipti er so eyðsæð. Tað er vón okkara, at tikið verður væl undir við tiltøkunum, ið verða fyriskipað til frama fyr tey, sum eftir sita á Flateyri.

Sosíalurín

Síðu 2 viðmerkingin

SEV heldur brúkararnar fyrri spott

At skjóta upp at lækka elprísir við 5 oyrum fyrri kilowattíman er sum ein dropi í havinum og hetta er at halda brúkararnar fyrri tað turra spott, skrivir Vilhelm Johannesen, tingmaður í síðu 2 viðmerkingini í dag

Tað er ongin loyna, at tað eru teir báðir stóru borgarligu flokkarnir, sambandsflokkurin og fólkaflokkurin, sum øll ári hava stjórnad felagskommunulu fyrirtøkuni SEV.

Miðskeiðis í áttatiárunum fóru teir undir vatnorkuútbýgging norðuri á Eiði. Til hetta endamál kravdist landsstýrisins loyvi til lantøku. Javnaðarflokkurin, sum tá hevði leidslu av samgonguni, hevði hug at siga kortaneitil hesa lantøku. Men kreystur av teimum borgarligu (sjálvstýrisflokkunum), varð javnaðarflokkurin noyddur at góðtaka eina semju, sum segði, at SEV skuldi fáa loyvi at byggja fyrri stívliga 200 milliónir krónur (207 ella 208 milliónir).

Tá eini fyra til fimm ár vóru gíngin, kom fram, at teir, ið stjórnadu felagskommunulu fyrirtøkuni SEV (fólkaflokkurin og sambandsflokkurin), høvdu skuldarbundið felagsskapin fyrri nærum eina halva milliarð krónur, meðan landsstýrið bert hevði givið loyvi til 207 ella 208 milliónir krónur. Munin millum hesar báðar upphæddirnar (eina háva mill-

ard og góðar 200 milliónir), hevði danska byggitelagið Højgaard & Schultz figgað Markleysur frekleiki og ein vanvirðing av Føroya Landsstýri og tess avgerðum (fyrri hetta varð stjórnin sligin til riddara).

Hesi áriini leitaði fyrirkonan sær umboð á hvørt føroyskt fiskiskip og inn á hvørt fiskavirkni í landinum eftir fólk. Góvu lyfti um hægri løn, ókeypis flutning millum heim og arbeidsplass, ókeypis mat í arbeidstíðini o.s.fr. Nøkur skip vóru lögð orsakað av manningartroti. Onnur sigldu við útlendskari manning. Á fiskavirkjunum var støðan onki mætari. Stórt trot á arbeidstólki. Og kostnaðarstøðið í føroyska samfelagnum reykt upp ímillum skyggini. Hetta varð alt gjørt við væl-siglnisi frá fólkaflokkinum.

Og vit hava heimins hægsta elpris. Samstundis hoyra vit, at SEV hevur eitt árligt rakstraravlop upp á umleið 15 milliónir krónur, og at gjaldfórið hjá felagsskapinum er einar 80 milliónir. Fólkaflokksmenn reika land og ríki runt við gyltum lyftum um skattalætta. Teir siga seg vilja lætta um hjá fólk. Eisini tora teir at tosa

um tað høga kostnaðarstøðið, sum teir sjálvir, umvegis SEV, bankarnar og privata vinnulívið, hava skapt. Men skomm er ikki skapt í teimum. Tað er so eiðsørt.

Við buktini og báðum endum í SEV, høvdu teir nú møguleika fyrri at syna nakað av hesum í verki, við at lækka elprísirnar. Tað hevði lætt um hjá teimum føroysku húsarhaldunum og hevði lækkað kostnaðarstøðið hjá føroyska vinnulivinum. Men stýrið fyrri SEV (teir borgarligu flokkarnir við fólkaflokkinum á odda), var so nasadjarvt, at tað loyvid sær at mæla umboðsráðnum til, at lækka elprísir við 5 oyrum fyrri kilowattíman (skrivað fimm oyrum). Hetta er sum ein dropi í havinum og hetta er at halda brúkararnar fyrri tað turra spott.

Men tað var ikki nóg miklið. Tí nú kom ein kendur fólkafloksmaður í umboðsráðnum til hjálpar. Hesi var Absalon í Buð. Hann helt fimm oyru fyrri kilowattíman verða ein alt ov stór lætta hjá føroysku húsarhaldunum og eina alt ov stóra lækking í kostnaðarstøðnum hjá vinnulivinum. Fólkafloksmaðurin úr Hvannasundi mælti til eina

lækking upp á 3 oyru fyrri kilowattíman og hetta varð samtykt.

Síðani halda fólkafloksmenn fram við at tosa og skriva um tað høga kostnaðarstøðið í samfelagnum og um tað stóra skatta- og avgjaldstrýstið. Men her fingur vit so aftur eitt dømi um, at frástøðan ímillum orð og gerðir hjá fólkaflokkinum, er rættuliga stór. Høgvarnir stinga undan. Og í somu løtu, sum fólkaflokkurin fær stjórnarvaldið, verður hamurin kastaður og tit hoyra onki orð aftur um høgt kostnaðarstøðið og høgt skatta- og avgjaldstrýst. Verið vis í tí.

Vilhelm Johannesen

Lesarabrev

Ongar viðmerkingar um sakarmálsfórleika

Rætturin tók fríggjadagin 20. 10. 1995 upp til døms, um eg havi tann neyðuga rættarlaga ihugan og harvið sakarmálsfórleika í teimum sakarmálum, har eg havi steynt SEV. Nær domur fellur um hetta serstaka

mál, er ikki ásett enn, men tað verður helst skjótt.

Í sambandi við umrøðuna í Tórshavnar býráð viðvíkjandi avmarkingum hjá teimum SEV-umboðsnevndarlimum, sum býráðið hevur út-

nevnd, skal eg gera vart við, at eg ikki halda tað vera rætt av mær at koma við viðmerkingum, sum støðan er. Málid snýr seg í stóran mun um min sakarmálsfórleika, og tað er júst tað, sum domarin í løtuni tekur støðu til.

Eg skal tó samstundis gera vart við, at hetta ikki skal fatast soleiðis, at eg ynski tøgum SEV ella sakarmálini. Tað er gott, at fjølmiðlarnir hava áhuga fyrri hesum. Teir kunnu ofta lýsa eitt mál frá ymsum síðum og kanska fáa okkurt nytt fram.

Undir Fjalli 28. 10. 1995
Klæmint Olsen,
SEV-umboðsnevndarlimum

DANNY TRANSPORT

- tá okkurt
skal koyrast
ella goymast

Tlf. 19192

BINGOTØLINI í dag

28
32